

utbungent og uden at tage Hensyn til nogen anden Side end til sin egen Overbevisning kan stemme saaledes, som han vil. At dette er rigtigt, og at dette bør saa være, er Sætninger, som jeg tror næppe kunne sættes under Diskussion; thi hvor høit end de politiske Bølger gaa, saa maa jo ethvert Parti ønske, at Alle, som stemme efter deres Overbevisning med dette Parti, som vil give dette Partis Kandidater deres Stemme, at Alle, som vil det, siger jeg, faae Leilighed til at stemme fuldt ud efter deres Overbevisning uden nogenjombhelst Paavirkning af andre Hensyn, disse være, hvad de være vil. Det er jo dette, som den politiske Partikamp altid regelmæssig gaar ud paa og bør gaa ud paa: at vinde et Flertal hos Vælgerne paa de Ideer og Anskuelser, som dette politiske Parti repræsenterer, og som det agter og trøster sig til, naar det bliver det betroet, at føre igjennem. Jeg siger altsaa, at Rigtigheden af selve Principet i dette Lovforslag tror jeg næppe alvorlig kan sættes under Diskussion fra noget politisk Parti eller fra nogen anden Side overhovedet. Det er da ogsaa saaledes, at man efterhaanden — hvad jeg allerede havde den Ære at ophjse ved Lovforslagets Indbringelse — i saa godt som i alle andre europæiske Lande er gaaet over til at sikke denne Frihed ved Afstemningen eller, som man kalder det, til den hemmelige Afstemning. Jeg har allerede ved Lovforslagets Indbringelse nævnt, at den er Tilfældet i Norge, Sverig, Nederlandene, Belgien, Frankrig, i det tykke Rige, i Schweiz, Italien, England og i Østerrig, dog at den der er noget blandet, der er ogsaa Mulighed for en mundtlig Afstemning. Af alle de Lande, som jeg har nogen Oplysning om — Spanien, Portugal og Grækenland har jeg ikke kunnet finde Noget om — er der kun i Europa Preussen og Ungarn tilbage, der endnu har en Afstemning, der i de væsentligste Punkter er ordnet saaledes, som vi endnu have den hos os. Med Hensyn til den nærmere Ordning, som Lovforslaget tilsigter indført, da have vi Forslagsstillere navnlig set hen til England, og det have vi gjort af den Grund, at den Afstemningsmaade, vi nu have, jo blev hentet fra England, saaledes som samme den Gang var der, men at man senere i England er kommen tilbage dertil — det er navnlig i 1872, dette er sket — og gaaet over til skriftlig og hemmelig Afstemning. Netop da Forholdet i England paa dette Omraade fra først af er beslægtet med Forholdet hos os, have vi ogsaa fortrinsvis set hen til, hvorledes Forholdet er ordnet i England,

og man vil, naar man gjennemgaar de Bestemmelser, som desangaaende findes, komme til den Overbevisning, at Hovedtrækkene i Forslaget ganske ere de samme, som ere foreskrevne i England. Jeg vil indsthyde den Bemærkning, at i det Værk, der er omdelt til Medlemmer her i Rigsdagen, som skuldes den tidligere Formand Krabbe og er udgivet af Kandidat Sveistrup, har man Oplysning om de forskjellige Landes Valglove og hvad dermed staar i Forbindelse, og det er dette Værk, vi have benyttet til at undersøge dette Forhold. Jeg kunde opgive for det ærede Thing med Hensyn til hver af de enkelte Lande, hvor de paagjældende Steder findes i det nævnte Værk, men jeg skal ikke opholde det ærede Thing dermed, da noget Saadant maaste mer er paa sin Plads i et kommende Udvalg. Gangen i, hvad der er foreslaaet, er simpelthen den, at saalænge til man er kommen til det Punkt, at Raaringen ikke længere skal staa ved Magt, følger man ganske den nuværende Valgmaade, saa er der slet ingen Forandring. Man beholder altsaa Valgdagen og Alt, hvad dermed staar i Forbindelse. Er det Raaringen, som bliver det Afgjørende, berøres Valget overhovedet slet ikke af dette Lovforslag. Det er først saa snart, der efter slet Raaring i Genhold til den gjældende Valglov begjæres skriftlig Afstemning, at dette Lovforslag tager fat og forsøger at regulere, hvorledes den skriftlige Afstemning skal gaa for sig. Jeg skal ikke nu komme ind paa Entelthederne i Gangen i den skriftlige Afstemning, som er foreslaaet i Lovforslaget. Jeg tør haabe, at den er saa tydelig og bestemt udtrykt i Lovforslaget, at de ærede Medlemmer ogsaa ville finde den let forstaaelig. Der kan jo være enkelte Steder, hvor man kan mene, at det ene eller det andet bør forandres og rettes, det er Noget, som forstaar sig af sig selv; men Gangen i det er dog den, som man i det Hele har fulgt i de Lande — og det er de allerfleste — hvor hemmelig Afstemning nu gjælder. Det Hovedpunkt, man har for Øie ved Ordningen af dette Forhold, er jo altid det, at det maa indrettes saaledes, at Ingen kan faae at vide, hvorledes Vælgerne have stemt; det er det, man gaar ud paa. Som et Punkt, man særlig har lagt Vægt paa — jeg kan næsten sige, det følger af sig selv — i de forskjellige Lovgivninger, skal jeg nævne dette, at naar Stemmesedlerne udtømmes af de forskjellige Urner, hvori de ere nedlagte, blandes de alle sammen, ikke alene de, som komme fra en enkelt Urne, men alle Urnernes Stemmesedler kommer sammen paa een Gang og blandes vel mellem hinanden, saa at man ikke kan vide, fra